

L a t w e e f c h u A w i s e s .

Nr. 42. Zettortdeenâ 21mâ Oktober 1837.

J a u n a s i n n a .

No Dohbeles. Muhsu draudsê zaur Deewa schehlastibu atkal jauna skobla zehlfusees. Rumbes dsuntas muischas pagasts to jaw senn bij wehlejees; bet mas pagasts buhdams — tik-kai 14 fainneeki — ne spehja to leetu us sewi ween usnemt. Tad nu zeenigi Kungi ar schehligu prahthu paklausija kauschu luhgschanu un nahze paligâ. Muische dohd skoblai un skohlmeisterin ruhmi un siltumu un itt labbu dipputati, un pagasts famett to skohlmeistera lohni. Tâ tikke ta leeta isdarrita, un nu buhs schim masam pagastam sawa skobla preefsch sewis.

Lai Deews teem zeenigeem Kungeem to peemim un atmakfa, ka tee tahdu schehligu prahthu turrejuschi; un ka maseem laudim to labbumu nowehlejusch, ka wiinu behrni arr warrehs labbi mahziti tapt! Lai tee laudis tahdu schehlastibu ar peenahkamu pateizibu atsihst! — Bet gohds un teifschana arri nahkabs teem fainneekeem un gahjeem Rumbes pagastâ, kas pirmi paschi no sewis to bij eedohmajuschees, saweem behrneem skoblu gahdabt — atsihdami, ka gudriba irr wiffas laimes mahte; un kas ne atraujahs, ir tahdâ gruhtâ gaddâ no sawas nabbadsibas ko doht preefsch tahdu leetu, kas labba un Deewam patihkama.

Lai tas debbesu tehws scho skoblu swehti, un lai arr zitti dsennahs tâ darriht, ka schê irr darrihts!

Dohbeles mahzitajs, Richter.

S i n n a .

Gan drihf buhs puss-gads, ka diwi jaunekli, Latweesch, tappe noraiditi us Pruhschusemmi, lai ihsti taptu ismahziti weenâ augstâ skoblâ, ko sauz — Seminare — paschâ Kensberges pilsehtâ, par derrigeem skohlmeisterem. —

Disch-Eseres zeenigs dsunts-kungs, kas patš miht Pehterburgê, us mannu luhgschanu to irr nowehlejis, teem jaunekleem wiffu doht, kas winneem pee pahrtitschanas wajadsigs un kad winni pehz diwi gaddeem pahrees, tad taps eezelti par skohlmeisterem Disch-Eseres draudsê. — Tas preefschneeks tabs augstas skoblas, zeenigs Direktor-Kungs raksta man, ka muhsu Latweeschi winnam it labbi patihkoht, ka winni wiffâ buhschanâ gohdigi turrahs un ar dsichschanu dsennahs labbi ko mahzitees, lai tas winneem eefahkumâ eefsch daschahm leetahm gan gruhti nahktu, ar saweem skoblas beedreem lihds tapt, kas 10 lihds 12 gaddeem jaw skoblâ nahkusch. — Gohds Waltekas zeenigam mahzitajam, kas schohs jauneklus preefsch diwi gaddeem mihliqi sawâ muischâ usnehmis, patš winnus skohlajis un tik tahli us preefschu weddis, ka wiini nu warreja tahdâ augstâ skoblâ tapt, kas ne buhtu notizzis, kad wiini schê ne buhtu papreefsch jaw labbi mahziti. — To labbumu, ko Waltekas zeenigs mahzitajs winneem darrijis, wiini ar pateizigu sirdi weenumehr peemim un grahmatas suht sawam zitfahrta maifes tehwan, ar behrnu prahthu winnam gohdu dohdami un wiffu isteikdami, kâ winneem taggad klahjabs, ko wiini mahza un ko wiini sweeschumâ jaunâs leetas dabbu redseht. — Zittas no wiinu grahmatahm juhs eefsch Latweeschu awisichu pa gabbaleem dabbufeet lassihnt un es dohmaju, draugi! kâ tas jums buhs patihkams, wehrâ nemt, ka schê jaunekli kahdureif Latweeschu behrneem taps it derrigi waddoni us to zeltu tabs sawaschanas un deewabihjaschanas — Zihrawas basnizkunga muischâ, tâ 13tâ Septbr. 1837.

Wolter,
Zihrawas un Wehrgales mahzitais.

Pirma grahmata.

Waltetas zeenigam mahzitajam. Rensbergè,
Pruhſchu ſemmè, tai 23ſchà Zuhn, 1837.

Zeenigs mahzitais, mihtais tehws!

Uk zif tohti ilgojohs pehz kabdas grahmatinas no juhsu mihtas tehwa rohkas un pehz kabdas sinnas no mihtas tehwu ſemmes. — Gan ſcheit wiſſi labbi un mihtligi zilweki un wiſſi ſfohlmeiſteri muhs wiſſàs weetas mihtligi pamahza un ar labbu padohmu par paligu nahk, bet tomehr mihta Kurſemme weenumehr prahtà ſtahw. — Pats Direktor Rungs muhs daſchüreis muhsu nammà apmekle un mihtligi ar mums ſarunnajahs. Scheit gan tohti dauds jamahzahs, bet mehs tomehr ikreis lihds ar zitteem to usdohtu darbu padarram. —

Daſchà deenà weens ſfohlmeiſteris, kas dabbas mahzibu ar mums turra, ar mums wiſſeem no pilſabta us ptawahm un druhwahm iſeet un mahza muhs wiſſus ſtahdus un pukkes paſiht un pee wahrda faukt. Dauds jaukas mahzibas ſcheit leelà ſfohlà ſmekkamas un dauds jaunàs leetas ſchè redſamas.

Uk! zif jauki un mihtligi ta kohradſeedaſchana mums eet, to ne ſpehju aprakſtiht — Mehs kahdi 40 ikſwehdeenà us kohri dſeedam un ſchi jauka dſeedaſchana pateeki ikkatra kriſtiga zilweka ſirdi lohka. — Wiſſa Deewa kalpoſchana ſcheitan gauſcham labbi eewetta.

Wiſſàs leetas ſcheitan gudri eedallitas, bet pee ſemmes apſtrahdaſchanas man muhsu Kurſemmeeki jauſteiz. — Kahdà deenà garr druwu gabju, kur patlabban wihrs arre. Rà ſchis tohti publejahs! Preekſch leela, ittin ſawadi ſataiſita ahrkla, — diwi ſirgus peejuhdsis — arr ittin weeglu ſemmi, bet tà noſwihdsis pats un ſirgi, kà kad wiſſch to gruhtaku darbu buhtu ſtrahdajis — Mubk? Kurſemmeeki to ſemmi ar weenu ſirgu buhtu bes publeſchanas aparruſchi; — un kad tohs rihtus apluhkoju, tad man leeli brihnumi bij, jo tee labbi taiſiti ſirgam faklu rihtweja; — bet jauki kohka dahrsi ſchè irr, kas Kurſemme wehl gan retti rohnahs.

Wehl weena leeta man gauſcham patihk, tas irr — ta iſluſteſchana to ſemmes kabrtas

zilweku. — Scheitan leeli frohgi ar jaukahm iſtabahm (kas ne tohp frohgi, bet weefu-nammi faukti) kur ſwehtdeenàs jauks muſihkis un kur tee laudis ne ſapulzejahs ween dſerſchanas dehl, tà kà tas pee muhsu Kurſemmeekeem daſchdeen redſams, bet ſanahk ſpehleht un danzohk. — Tapehz es no ſchi laika to ſpehleſchannu wehl wairak mahziſchohs, lai kahdureis ſawus ſfohlas behrnus arri warru mahziht ſpehleht un lai muhsu mihtleem Kurſemmeekeem pee tahdas iſluſteſchanas labbaka patikſchana raſtohs, ne kà lihds ſchim bijuſi. —

Es jums arri ſtahtſiſchu, ka pehz diwi neddelahm, mehs kahdi aſtoni no muhsu ſfohlas, us deſinit deenahm iſreisafim, ſweſchus pilſſatus apmekleht un kad atpakkat nahkſim, tad jo wairak ſinnafim jums rakſtiht. — Zuhſu tehwa rohkas butſchodams, Zuhſ luhdsu, rakſteet jelle kahdu lappinu; tas man neisfakkamu preeku darrihs. Rà Jums un wiſſeem juhsu dahrgem peederrigeem klahjahs? — woi Deews wiſſus lihds ſchim labbà weffelibà uſturrejis? — Wiſſus ſawà ſirdi dahrgus turru un preezajohs us to preezigu laiku, kad atkal ſawà tehwu ſemne pahrnahkſchu. — Rà klahjahs muhsu dahrgam tehwan, Zihrawas zeenigam mahzitajam? Kad winnu fateezeet, luhdſeet, lai jelle kahdu grahmatinu rakſta, jo mehs to ar leelu preeku ſa-nemſim. —

Es ſcheit ſweſchunnà arri daſchu dſeeſminu ſawà Kurſemmes walloodà eſmu fataiſijis un Zuhſ wehletohs laſſiht, tak turpmak, kad rakſtiſchu, Juns gribbu aiſſuhtihk. —

Garrà pee Juns buhdams, Zuhſu mihtas tehwa rohkas butſchodams paleeku muhscham

Zuhſu

paſlaufigs un pateizigs
Janne Schulmann.

Ohtra grahmata.

Waltetas zeenigam mahzitajam. Rensbergè,
Pruhſchu ſemmè, tai 23ſchà Zuhn, 1837.

Zeenigs mahzitais un mihtais tehws!

Daſchu wakkaru un daſchu brihdi us ſfohlu eedams, eſmu ſawà ſirdi publeſees, kà warretu

Kahdu grammatimu pee fawa mihta tehwa nosub-
tiht, jo zaur pasti tas lohti pulku makfa. —

Newiltoht pahraehme man leeli preeki, kad
kahds gohdigs tehws no Klaipehdes, kas arri
gribb fawu dehlu eefsch Seminares doht no Di-
rektor Kunga atfuhits, pee mums atnahze,
wajadams, — woi kahdu grammatu lihds
Klaipehdes lihds ne dohschoht? —

Ku gribbu es ar fawu tehwu isrumnatees un
gribbu no fawas skohlas istahstiht, ko es lihds
schim peedsihwojis esinu. — Diwi neddetas
pehz muhsu noefchanas tappe kahdi 12 jaunekli
pahrklaufinati, no kurreem diwi to Nr. 1, de-
wini to Nr. 2, un weens to Nr. 3. dabbuja. —
Tas weens no teem, kas Nr. 1 dabbuja, ar
wahrdu Butler noreiseja us Amerifu, tohs pa-
ganus us ihstu zellu west. — Preefsch kahdeem
gaddeem weens us Usiu nogahjis un tas pah-
rakfija pee fawa tehwa grammatu, ka winsch
dauds us to fallu Sehlebes irr kristijis un pee
Deewagalda peeweddis, arri jaw daschu no teem
par mahzitaju zitteem irr eezehlis. — Mehš
effam 40 jaunekli, kas wiffi us to swehtu am-
matu mahziti tohp. — Es esinu arridsan eefsch
tschetru balsu dseedaschanas eedallihst un dseedu
to paschu balfi, ko jaw Waltekds dseedaju. Ka
jauki ka Kollektu dseedaschana eet, tai Wils-
basniza, fur mehš ikfwehdeenäs lihds simts dsee-
dam, jo zitti masi skohlas behrni arri lihds dseed.
Ikswehdeenäs wajag wisseem basniza buht un
kad weens truhkst, tohp peesihmehts un winsch
dabbu sihmi, fur wirsu stahw ka tik un tik dauds-
reis basnizu aiskawejis. Es gan wehl ne esinu
aiskawejis, bet ar weenu par pillu usrakstihst. —
Wiffi muhsu skohlmeisteri irr lohti mibligi prett
teem, kas winnu mahzibas no wiffas firds us-
nemm. — Es gribbu deen' un nakti, meegu
kawedams un daschu kummosi masak kohst, ka
tik warretu faweem mibteem peederrigeem par
preeku, fawä tehwa femne pahreet. —

Dauds jaukas par naudu redsamas preefsch-
stahdischananas es gan esinu garram laidis —
bet weenu ne warreju garram laist: — Weens

bij eereisojis ar sweescheem swehreem; te dabuju
redseht weenu ar weenu raggu us deggoni, kas
6 pehdas augsti un 12 pehdas garfch bij un 25
gaddus wezz. — Schis breefmigs swehrs bija
tik rahms ka winna Kungs fawu rohku lihds
kamnescheem winnam rikle eebahse: winnu fauz
„Nasehorn“ (Rhinoceros) kas tiffai eefsch Asi-
jas tufschnefeem rohnas. — Tas ohtris bija
tas swehru fehninsch — Lauwa — kas lohti
ruhze; tad tas swehrs Panters, kas snuffi
raibs un wehl — fims no China, kam lohti
leela spalwa bij un wehl diwi dsihwi leeli salg-
fchi, tas leelais Klappersalgatis un Nihsensalgatis,
kas naw giptigi un kurreus ar pliffu rohku ap-
spaidiju. Arridsan esinu eefsch „Museum“ bi-
jis, fur es gan drihs wiffus breefmigus swehrus
un pasaul dauds putnus esinu redsejis, gan drihs
wiffus, kas rohnas schi pasaulé. —

Wehl man jums ko jaisteiz: Preefsch kah-
dahn trijahm neddetahm fehscham pee galda
fawä istabä un mahzamees. Us weenu reis
tohp klabbinahts pee durwin. Mehš tuhlin
luhdsam, lai nahf eefschä. Ko eeraugam, kad
durwis atdarrija — weenu Kungu — kas mi-
ligi mums rohku sneedse. — Mehš tuhlin krehslu
zehlam un luhdsam, lai apfeshchahs. Tas
Kungs fahke tuhlin praffiht no Kursemmes; us
weenreis pateize, ka winsch tas wirskohlmei-
sters eefsch Kursemmes Seminar buhschoht un
winsch teiza arri fawu wahrdu — Sadowstky
un kad winsch us Wikkelleem pee Zirawes zeeni-
ga mahzitaja noees, Latweeschu wallobu mah-
zitees. Winsch lohti schehlojahs, ka mums ne
bij ne kahdas Latweeschu grammatas. —

Dauds labbas deenas manneem dahrgeem
peederrigeem un pasihstameem, zeenigai mah-
tei. . . . u. t. j. p.

Juhs beidscht, mihtais tehws, apkampju
un skubystu juhsu mihtas rohziņas garrä, fur-
rā stundā juhs mannu grammatu lassat. Mub-
scham

Juhsu

paaklaufigs behts,
J. Sorgenfrei.

Teefas fluddinafchana s.

Us pawehleschamuhahs Keiseriffkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis ic. ic. ic., tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee ta nomirruscha Wezz=Selshabtes fainneeka Kudgallu Kriischjahna Dreimanna buhtu, pah kurra atliffschu mantu inventariuma=truhkuma, magafihnes un zittu parradu deht konkurse spreesta, usaijinati, lihds 25tu Nowember f. g. pee Jaun= un Wezz=Selshabtes pagasta teefas, 25ta September 1837. 2
 (S. S.) ††† Sihmann Dreimann, pagasta wezzakais. (Nr. 41.) Fr. Hildebrand, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschamuhahs Keiseriffkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis ic. ic. ic., tohp no leelas Seffawas pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee ta lihdschinniga Keelas Seffawas fainneeka Nahruru Petera buhtu, pah kurra mantu konkurse spreesta, usaijinati, 2 mehneschu starpâ, prohti lihds 2tru Dezember. f. g. pee schihß pagasta teefas peeteiktees un sagaidiht ko teesta pehz likkumeem spreedihs. Keelas Seffawas pagasta teefa, 2tra Oktober 1837. 3
 (S. S.) ††† Kauku Jehkabs, peefehdetais. (Nr. 123.) Fr. Heinz, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschamuhahs Keiseriffkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfis ic. ic. ic., tohp no Gaweses pagasta teefas sinnamu darrihts, ka Gaweses Kraggu Anfscha weens rauds firgs, 4 gaddus wezz ar baltu peeri, un weena rauda kehwe 6 gaddus wezza ar baltu peeri, peeklihduschi, kam schee firgi sudduschi, teek usaijinati, lihds 15tu Nowember f. g. ar flaidrahm parahdischanahm pee schihß teefas peeteiktees. Gaweses pagasta teefa, 15ta Oktober 1837. 3
 (S. S.) ††† Mattihs Rosenberg, pagasta wezzakais. (Nr. 213.) J. Weltjohn, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee ta Kuffchu muifchas fainneeka Jaunsemmu Janna buhtu, pah kurra mantu konkurse spreesta, tohp usaijinati, 6 neddelu starpâ pee schihß pagasta teefas peeteiktees. Kuffchu muifchas pagasta teefa, 15ta September 1837. 1
 ††† Gailit Anfs, pagasta wezzakais. Eduard Meyer, pagasta teefas ffrihweris.

No Arifchumuischas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu passifchanas pee ta Arifchumuischas fainneeka Ruschu Jehkaba buhtu, pah kurra mantu inventariuma=truhkuma, magafihnes un zittu parradu deht konkurse spreesta, usaijinati, lihds 2tru Dezember f. g. pee schihß pagasta teefas peeteiktees, jo pehz schi termina, neweens ar sawahm prassifchanahm wairs ne tiks klausihß. Arifchumuischas pagasta teefa, 9ta Oktober 1837. 2
 (S. S.) ††† Naggu Cernis, peefehdetais. (Nr. 57.) Frd. Stobbe, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee tahs atstahtas mantas ta nomirruscha Adfires fainneeka Spalmitu Fritz Lauensteina buhtu, pah kurra mantu magafihnes un zittu parradu labbad, konkurse spreesta, tohp usaijinati, lihds 8tu Dezember f. g. kas par to weenigu un islehgshanas terminu nolikt, ar sawahm prassifchanahm pee Adfires pagasta teefas peeteiktees, jo wehlat neweens ne tapß klausihß. Adfires pagasta teefa, 8ta Oktober 1837. 2
 ††† Fritz Schmidt, pagasta wezzakais. (Nr. 106.) F. Jaegermann, pagasta teefas ffrihweris.

Divu gaddu wezza behra kehwe pee Krohna Wirzawas Selta krehga eelsh krehmeem flimma atrasta 2rimâ September f. g. Ra leekahß ta no sagleem pahrosihßta un tur tad atstahta. Kam schi kehwe peederr, kam buhs 6 neddelu starpâ pee schihß teefas peeteiktees, ja to ne darrihs, kehwi pagasta labdi par labbu pahrdohß. Krohna Wirzawas pagasta teefa, 2tra Oktober 1837. 3
 Ullmann, peefehdetais. F. Henko, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinafchana s.

Zaur scho wiffeem, kam ar mannim kahda darriichana, sinnamu darru, ka es katru sesdeen pehz pufedeenas, un katru swehtdeen, divi siundas pehz Deewa kalposchanas, manna dshiwokli, Nerretas kesteria nammâ, esmu atrohnamß.

J. Westermann, Nerretas kirspehles mehlerie.

Pehz likkumeem sinnamu darru, ka es katru swehtdeen Ambotes muifschâ, un katru pirmdeen tai lohpu muifschâ Jagmann esmu atrohnamß. 3

G. U. Adolphi, Ambotes kirspehles mehlerie.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubnementu augstas waldischanas pufes: Hofraht von Braunschweig, graham. pahrluhfotais.